

31 MAI 2011

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 201100871

Vår ref: 11/1368-2/HLA

Oslo, 27.05.2011

UDIS HØRINGSSVAR - AVVIKLING AV ÅREMÅLSORDNINGEN FOR UTLENDINGSNEMNDAS DIREKTØR OG NEMNDLEDERE

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsbrev fra Justis- og politidepartementet (JD) av 6. april 2011.

UDI mener at spørsmålet om avvikling av åremålsordningen for UNEs nemndledere og direktør bør ses i sammenheng med forslaget om ny klageordning for utlendingssaker, som har høringsfrist 1. oktober 2011. Vi viser til at politisk styring og UNEs uavhengighet er sentrale spørsmål i forslaget om ny klageordning på utlendingfeltet, og at forslaget derfor kan få betydning for argumentasjonen for avviklingen av åremålsordningen. Vi bemerker at UNEs uavhengighet i foreliggende høring er brukt som argument for å avvikle åremålsordningen.

UDI har ennå ikke vurdert forslaget om ny klageordning i sin helhet. Vi viser imidlertid til vårt hørings svar av 28.9.2010 om utvidet instruksjonsmyndighet over UNE (vår ref 10/2252-7).

Ettersom behandlingen av forslaget til ny klageordning ligger frem i tid, har vi i denne høringen tatt utgangspunkt i dagens klageordning for utlendingssaker.

Avvikling av åremålsordningen for nemndledere i Utlendingsnemnda (UNE)

UDI ser at departementet har gode argumenter for å avvikle åremålsordningen for nemndlederne i UNE og har ingen øvrige kommentarer til dette forslaget.

Avvikling av åremålsordningen for direktøren i UNE

Åremålsordningen for UNEs direktør har et noe annet formål enn åremålsordningen for nemndlederne. I en prinsipiell vurdering av om åremålsordningen for UNEs direktør bør avvikles bør de ulike hensynene veies på en annen måte enn hva tilfellet er for nemndlederne.

Hensynet til faglig og administrativ nyorientering

Departementet argumenterer for at hensynet til nyorientering og utvikling ikke er et tilstrekkelig argument for å opprettholde åremålsordningen for UNEs direktør.

Enhver virksomhet trenger jevnlig fornyelse og utvikling, og UNE er ikke noe unntak. UDI mener at hensynet til nyorientering må veie tungt i vurderingen av åremålsordningen for UNEs direktør.

UDIs generelle oppfatning er at åremålsordninger bidrar til å sikre evne, vilje og energi til nyorientering over tid, ved at både eier og virksomhet tvinges til å fornye seg.

Lederen er svært viktig for en virksomhets evne og vilje til fornyelse. Over tid kan selv en dyktig leder gå tom for energi og ideer til fornyelse, med stagnasjon i virksomheten som resultat. En åremålsordning vil etter UDIs vurdering motvirke dette, ved at en ny leder vil kunne tilføre virksomheten ny energi og retning.

I tjenestemannsforskriften § 3 nr. 1 første setning fremgår det at den øverste administrative lederen for en virksomhet kan tilsettes på åremål når lederoppgavene krever at vedkommende i særlig grad må ha evner og muligheter for faglig eller administrativ nyorientering. Til det bemerker vi at utlendingsfeltet er svært dynamisk og i stadig endring, og at stillingen som UNEs direktør er både faglig og administrativt krevende. Det kan derfor argumenteres for at det foreligger særlige grunner for å fravike hovedregelen om fast stilling.

Hensynet til direktørens uavhengighet

Departementet viser til at stillingen som direktør i UNE har et særpreg som taler imot bruk av åremål, og at åremål ikke skal brukes når det er særlig viktig at lederen har en uavhengig stilling, jf tjenestemannsforskriften.

UDI er enig i at hensynet til uavhengighet bør veie tungt i vurderingen av åremålsordningen for direktøren i UNE. For samtidig å ivareta hensynet til nyorientering mener vi imidlertid at hensynet til uavhengighet kan ivaretas på andre måter enn ved fast tilsetting.

Åremålsordningen, slik den er i dag, innebærer at direktøren beskikkes på åremål for seks år med mulighet for én gjenoppnevning. UDI ser at muligheten for gjenoppnevning i teorien kan innebære en risiko for hensynet til uavhengighet, ved at en direktør kan tilpasse seg sin oppdragsgiver for å bli gjenoppnevnt for en ny periode. UDI mener at dette eventuelt kan avhjelpes ved å forlenge åremålsperioden og fjerne muligheten for gjenoppnevning. Vi viser til tilsvarende endring i åremålsordningen for nemndledere i 2004 og den begrunnelsen som da ble gitt.

Hensynet til samordning

Departementet mener at sammenhengen mellom nemndledernes og direktørens rolle tilsier at direktøren bør ansettes på like vilkår som nemndlederne, særlig fordi direktørens arbeidsområde også omfatter funksjonen som nemndleder.

UDI mener at hensynet til nyorientering og utvikling må veie tungt også i vurderingen av hensynet til samordning. Vi antar at avvikling av åremålsordningen for nemndlederne potensielt vil kunne stille større krav til direktørens rolle i virksomhetens evne til nyorientering og utvikling. Dette kan tjene som argument for at direktøren i UNE bør være tilsatt på åremål.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør